

KLAUSIMYNAS PASKIRTAJAM KOMISIJOS NARIUI**Andriui KUBILIUI****Gynyba ir kosmosas****1. Bendroji kompetencija, įsipareigojimai Europos Sąjungai ir asmeninis nepriklausomumas**

Kuriuos savo asmeninės kvalifikacijos ir patirties aspektus išskirtumėte kaip itin tinkamus tapti Komisijos nariu ir dirbti dėl Europos bendrojo intereso, ypač srityje, už kurią būtumėte atsakingas? Kaip prisidėsite prie Komisijos politinių gairių įgyvendinimo? Kaip įgyvendinsite lyčių aspekto integravimą ir kaip lyčių aspektu grindžiamą požiūrį įtrauksite į visas Jūsų atsakomybei priskirtinas politikos sritis? Kaip įgyvendinsite jaunimo klausimų integravimą?

Kaip galėtumėte Europos Parlamentui įrodyti, jog esate nepriklausomas? Kaip užtikrintumėte, kad dėl Jūsų ankstesnės, dabartinės ar būsimos veiklos nekils jokių abejonių, kad galite tinkamai eiti pareigas Komisijoje?

Daugiau nei tris pastaruosius dešimtmečius mano gyvenimas skirtas politikai ir rūpinimuisi bendru interesu. Į politiką atėjau 1988 m. iš akademinės fizikos srities kartu su „Sąjūdžio“ banga ir taikia Lietuvos žmonių kova siekiant atgauti laisvę po 50 metų Sovietų Sąjungos okupacijos. Daugelio mano vertybių šaknys siekia „Sąjūdžio“ laikus, kai pradėta atkurti Lietuvos valstybė ir pasukta atgal į Europos demokratinių valstybių šeimą. Politikoje visą laiką laikiausi europietišku įsitikinimu. Lietuvos narystė ES ir NATO yra istorinio stebuklo pavyzdys – ji padėjo įtvirtinti nepriklausomybę ir sukurti išskirtinės ekonominės ir socialinės sėkmės galimybių. Todėl tvirtai tikiu neprilygstama ES ir NATO narystės galia užtikrinant permainas, kuri gali vėl pasireikšti kituose Europos regionuose.

Per politinę karjerą man teko ne kartą eiti politines vadovaujamas pareigas, todėl pavyko sukaupti daug įvairių žinių, patirties ir įgūdžių. Du kartus (1999–2000 m. ir 2008–2012 m.) buvau Lietuvos ministras pirmininkas. Per pirmąją mano kadenciją šalyje pasireiškė gili ekonomikos krizė (sukelta 1998 m. Rusijos ekonomikos krizės), o antrą kadenciją dirbau per 2008–2012 m. pasaulinę finansų krizę. Mano vadovaujamoms vyriausybėms įgyvendinus nepopuliarias, bet būtinas reformas ir restruktūrizavimą, taip pat veiksmingai padedant ES, šias krizes pavyko sėkmingai įveikti.

Nuo pat Maidano revoliucijos pradžios stengiausi padėti konsoliduoti tarptautinę paramą Ukrainai. 2022 m. inicijavau pasaulinio parlamentinio tinklo „United for Ukraine“ (U4U), remiančio Ukrainą visame pasaulyje, sukūrimą. Kaip savo politinėse gairėse sakė išrinktoji Komisijos pirmininkė Ursula von der Leyen: „Geriausia investicija į Europos saugumą – investicija į Ukrainos saugumą.“ Kita vertus, ES turi būti pasirengusi „patiems ekstremaliausiems karinės srities nenumatytiems atvejams“ (kaip nurodyta mano įgaliojajame rašte). Tam mums reikalinga „sistemine Europos gynybos pertvarka“ (Ursula von der Leyen, GLOBSEC, 2024 08 30).

Dėl Rusijos karo prieš Ukrainą Europos žemyne kilo didžiausia saugumo krizė nuo Antrojo pasaulinio karo. Krizė suteikia galimybių. Kaip 1957 m. pasakė Jeanas Monet, Europą suformuos krizės ir ji įkūnys krizėms įveikti pasirinktų sprendimų visumą. Kaip nurodyta politinėse gairėse, iš dabartinės saugumo krizės turime išbristi sukurdami Europos gynybos sąjungą.

Todėl man, glaudžiai bendradarbiaujant su vyriausiuoju įgaliotiniu ir Komisijos pirmininko pavaduotoju, remiantis už technologijų suverenumą, saugumą ir demokratiją atsakingo vykdomojo pirmininko pavaduotojo patarimais, teks atsakomybė sudaryti sąlygas suteikti pakankamų išteklių gynybos ir kosmoso pramonei, kad naujoji era taptų realybe. Kartu su vyriausiuoju įgaliotiniu ir Komisijos pirmininko pavaduotoju per pirmąsias 100 kadencijos dienų pateiksime Baltąją knygą dėl Europos gynybos ateities. Šioje baltojoje knygoje bus apibrėžtas naujas požiūris į ES vaidmenį gynybos srityje, nustatyti mūsų investicijų poreikiai ir būdas sukurti tikrą Europos gynybos sąjungą.

Dirbdamas dėsiu visas pastangas, kad būtų įgyvendintas lyčių aspekto integravimas į gynybos ir kosmoso politiką. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, visomis jėgomis sieksiu prisidėti prie Komisijos iniciatyvų lyčių lygybės srityje, visų pirma prie naujosios lyčių lygybės strategijos po 2025 m.

Dirbdamas Komisijos nariu, visuomet laikysiuosi politinėse gairėse išdėstytos jaunimo krypties, be kita ko, organizuosiu pirmąjį metinį jaunimo politikos dialogą gynybos ir kosmoso klausimais, jame dalyvausiu ir sieksiu jį paversti kasmetiniu įvykiu. Tarp labiausiai jaunimui rūpimų klausimų yra taika ir tarptautinis saugumas. Formuodamas man patikėtos srities politiką atsižvelgsiu į jaunimo nuomonę.

Atsakingas vadovavimas ir aukšti skaidrumo, elgesio ir etikos standartai yra ypatingai svarbūs. Visada stengiausi veikti atvirai, mano interesų deklaracijos prieinamos visuomenei, o deklaraciją, susijusią su mano paskyrimu Komisijos nariu, paskelbs ir Europos Parlamentas.

Kalbant apie nepriklausomumą, skaidrumą, nešališkumą ir prieinamumą, vadovausiuosi ES sutarčių raide ir dvasia, tvirtai laikysiuosi įpareigojimo saugoti tarnybinę paslaptį, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 339 straipsnyje, laikysiuosi Europos Komisijos narių elgesio kodekso, dirbsiu Europos labai nesivadovaudamas jokiais nurodymais. Pažadu ištikimai ginti bei įgyvendinti ES sutartis ir veikti neutraliai bei nepriklausomai nuo atskirų valstybių narių, įskaitant tą, kuri pasiūlė mano kandidatūrą, interesų. Jei einant Komisijos nario pareigas iškiltų galimas interesų konfliktas, nedelsdamas apie tai informuosiu išrinktąjį Pirmininkę U. von der Leyen.

2. Skiriamos pareigos ir bendradarbiavimas su Europos Parlamentu

Ar įsipareigojate tinkamai informuoti Parlamentą apie savo ir Jums pavaldžių padalinių veiksmus? Kaip apibrėžtumėte savo atskaitomybę Parlamentui?

Kokius konkrečius įsipareigojimus esate pasirengęs priimti dėl savo bendravimo su Parlamentu ir dalyvavimo Parlamento komitetų posėdžiuose ir plenariniame posėdyje, taip pat dėl skaidrumo, bendradarbiavimo ir veiksmingų tolesnių veiksmų dėl Parlamento pozicijų bei raginimų imtis teisėkūros iniciatyvų? Ar esate pasirengęs tomis pačiomis sąlygomis kaip ir Tarybai laiku teikti Parlamentui informaciją ir dokumentus, susijusius su planuojamomis iniciatyvomis ar vykdomomis procedūromis?

Kaip buvęs ir esamas Europos Parlamento narys, buvęs nacionalinio parlamento narys ir ministras pirmininkas, žinau, kokia svarbi yra parlamentinė priežiūra ir glaudus bendradarbiavimas su Parlamentu; žinau, ką reiškia atstovauti atokių Europos Sąjungos regionų ir šalių, esančių netoli konfliktų zonų, piliečių interesams.

Bendradarbiausiu su Parlamentu ir atitinkamais komitetais visais politikos formavimo proceso ir politinio dialogo etapais, taip pat dalyvausiu kompetentingų parlamento komitetų klausymuose. Be to, nurodysiu savo tarnybų vyresniajai vadovybei darbotvarkėje pirmenybę teikti Europos Parlamento kvietimams. Neatsiejama šio įsipareigojimo dalis yra užtikrinimas, kad į Europos Parlamento narių raštu pateiktus klausimus būtų atsakoma greitai, kad būtų tinkamai ir laiku imamasi tolesnių veiksmų dėl Europos Parlamento rezoliucijų, taip pat tai, kad dalyvausiu dvišaliuose susitikimuose su šių komitetų pirmininkais ir jų nariais. Be to, nurodysiu mano atsakomybės srities kabinetui ir tarnyboms būti pasirengusiems atviroms diskusijoms su Europos Parlamento nariais, frakcijomis ir darbuotojais, taip pat užtikrinti reguliarių techninio lygmens informacijos srautą. Vadovaudamasis išrinktosios Komisijos pirmininkės gairėmis pasistengsiu, kad galėčiau atsakyti į Europos Parlamento reikalavimus tinkamiausiu formatu dalyvauti plenarinių posėdžių debatuose.

Ieškosiu naujų pažangos veiksmų ir idėjų, kaip sustiprinti piliečių ir pilietinės visuomenės balsą Europos Sąjungoje, užtikrinsiu, kad būtų imtasi tinkamų tolesnių veiksmų, susijusių su Konferencijos dėl Europos ateities rekomendacijomis. Naudodamasis savo patirtimi plėtoti tarptautinius tinklus, aktyviai ieškosiu naujų tinklaveikos ir bendradarbiavimo su pilietine visuomene ir nepriklausomais ekspertais formų.

Laikydamasis dialogu pagrįstos savo darbo kultūros ir reguliariai dalyvaudamas Parlamento komitetų ir trišalių dialogų veikloje ketinu remtis išrinktosios Komisijos pirmininkės politinėse gairėse ir mano įgaliojimų rašte išdėstytais principais. Palaikydamas santykius su Europos Parlamentu ir Taryba visapusiškai laikysiuosi vienodo požiūrio principo pagal 2010 m. Pagrindų susitarimo ir 2016 m. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros nuostatas.

Mano įgaliojimų rašte nurodyti pagrindiniai pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, visų pirma Europos gynybos pramonės programa ir būsimas ES kosmoso teisės aktas, bus svarbūs pradiniai mano darbo etapai, kurių viena iš teisėkūros institucijų bus Europos Parlamentas. Be to, kaip nurodyta mano įgaliojimų rašte, daug dėmesio skirsiu metinės pažangos ataskaitos dėl vykdymo užtikrinimo ir įgyvendinimo rengimui, prisidėsiu

mažinant įmonių administracinę naštą ir lengvinant ataskaitų teikimo prievoles, spręsiu šiuos klausimus tiek Parlamento komitetuose, tiek atitinkamų sudėčių Tarybos posėdžiuose.

Puikiai suprantu, kad jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, mano atsakomybės sritis bus susijusi su jautriomis sritimis, dėl kurių vyktų riboto formato diskusijos. Svarstomų temų jautrumas man nesutrukdys rasti konstruktyvių būdų keistis informacija su Europos Parlamentu vadovaujantis abipusio pasitikėjimo dvasia.

Visapusiškai palaikau išrinktosios Komisijos pirmininkės įsipareigojimą skirti Parlamentui svaresnį vaidmenį inicijuojant ir formuojant teisės aktus, ir esu pasirengęs reaguoti į Parlamento rezoliucijas pagal SESV 225 straipsnį, teikti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, visapusiškai laikydamasis proporcingumo, subsidiarumo ir geresnės teisėkūros principų. Šiuo tikslu prirėkusi su jumis surengsiu struktūrinį dialogą, kuriame aptarsiu, kaip toliau vykdyti visas mano kompetencijai priklausančias rezoliucijas pagal SESV 225 straipsnį, kurias galėtų priimti jūsų institucija, ir užtikrinsiu, kad Komisija laiku reaguotų į tokias rezoliucijas.

Užsienio reikalų komiteto klausimai

3. Jums patiktas naujas vaidmuo – padėti Europos lygmeniu koordinuoti tikros Europos gynybos sąjungos kūrimą. Kaip ketinate pasiekti šį plataus užmojo tikslą kadencijos laikotarpiu? Kaip įsivaizduojate užduočių paskirstymą vyriausiajai įgaliotinei ir Komisijos pirmininkės pavaduotojai, atsižvelgiant į pastarosios vadovaujamąjį vaidmenį BSGP srityje, ir už technologinį suverenumą, saugumą ir demokratiją atsakingai paskirtajai vykdomajai Komisijos pirmininkės pavaduotojai ir kaip ketinate papildyti jų vaidmenis? Nedarant poveikio Komisijos sprendimų priėmimo procesams, kokie būtų Jūsų konkretūs prioritetai, susiję su teisėkūros, biudžeto ir politinėmis iniciatyvomis, įskaitant bendras iniciatyvas, gynybos ir kosmoso srities tikslus ir (arba) uždavinius Jūsų kadencijos trumpuoju, vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu? Kokie yra pagrindiniai iššūkiai, kaip juos ketinate įveikti siekdamas šių prioritetų ir tikslų ir kaip ketinate juos finansuoti?

Tokiomis geopolitinėmis aplinkybėmis, kai grėsmių yra daug, jos sudėtingos ir kintančios, turime skubiai spartinti tikros Europos gynybos sąjungos kūrimo pažangą. Tam reikia iš esmės keisti Europos gynybą ir pertvarkyti visą sistemą, nedarant poveikio neabejotinam valstybių narių suverenitetui gynybos srityje.

Mano nuomone, Europos gynybos sąjungos sukūrimas reiškia stabilią ES gynybos parengtį ir bendrą pasirengimą. ES ir jos valstybės narės turėtų gebėti apsaugoti Europos piliečius, teritorinį vientisumą, ypatingos svarbos turtą ir infrastruktūrą, taip pat pagrindines vertybes ir demokratinius procesus. Be to, tikra gynybos sąjunga turės remtis konkurencinga, novatoriška ir atsparia Europos gynybos technologine ir pramonine baze (EGPTB). Tam prireiks bendrų, laipsniškų ir nuolatinių pastangų, grindžiamų bendrai suprantamais mūsų poreikiais ir tikslais.

Kaip Pirmininkė U. von der Leyen išdėstė kitos kadencijos Komisijos politinėse gairėse, kad galėtume sukurti tikrą Europos gynybos sąjungą, turime suformuoti naują požiūrį ir nustatyti investicijų poreikius. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, šiuo tikslu kartu su Komisijos pirmininko pavaduotoju ir Sąjungos vyriausioju įgaliotiniu užsienio reikalams ir saugumo politikai pristatysiu baltąją knygą dėl Europos gynybos ateities, kad padėčiau įtvirtinti tikrą europinį užmojį ir nustatyti atitinkamus veiksmus. Numatyčiau tris pagrindines diskusijų kryptis. Pirma, Europos gynybos sąjungai reikalingas supaprastintas valdymas ir sklandus reglamentuojamų pagal Europos Sąjungos sutartį ir Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo įsipareigojimų bei veiksmų tarpusavio ryšys. Pagrindinė gynybos politika ir gynybos pramonės politika turi būti glaudžiai susijusios. Antra, Europos gynybos sąjunga turi būti grindžiama bendra grėsmių analize ir jų bendru suvokimu. Trečia, turime prisiminti duotą įsipareigojimą drauge ir Europos mastu skirti daugiau lėšų, visapusiškai išnaudoti esamas priemones ir išteklius ir apsvarstyti galimybę skirti papildomų išteklių, kurių vis dar trūksta mūsų gyvybiškai svarbiems tikslams pasiekti.

Atsižvelgiant į tai, bendros saugumo ir gynybos politikos aspektų nebegalima atsieti nuo ES gynybos pramonės politikos. Už grėsmių stebėseną ir atitinkamų poreikių nustatymą atsakingi asmenys turi veiksmingiau koordinuoti veiksmus su tais, kurie turi įgaliojimus aktyviai panaudoti mūsų pramonės programas ir susijusius išteklius. Tai ne tik mūsų sėkmės sąlyga. Tai mūsų misijos esmė. Su Europos gynybos sąjunga susijusi veikla turi padėti didinti gynybos pramonės konkurencingumą ir gamybos pajėgumus, taip pat didinti mūsų saugumo veiksmų vidaus ir išorės aspektų nuoseklumą. Tai reiškia, kad siekdamas mūsų bendrų tikslų Komisijos narys, atsakingas už gynybą ir kosmosą, turės dirbti kartu su paskirtuoju vykdomuoju pirmininko pavaduotoju, atsakingu už technologijų suverenumą, saugumą ir demokratiją, ir su vyriausioju įgaliotiniu ir Sąjungos pirmininko pavaduotoju užsienio reikalams ir saugumo politikai.

Šis bendradarbiavimas taip pat padės visapusiškai išnaudoti ES kosmoso programų ir iniciatyvų potencialą įgyvendinant pagrindinius prioritetus: saugumą ir gynybą, atsparumą, ekonomikos augimą, skaitmeninę ir žaliąją

pertvarką. Mums reikia stiprios ir novatoriškos kosmoso pramonės, atitinkančios neatidėliotiną poreikį sukurti pažangiausias – konkurencingas, diversifikuotas ir Sąjungos nepriklausomumą užtikrinančias – ES kosmoso sistemas: teikti naujas technologijas, sprendimus ir pramoninius procesus ir remti ES kosmoso pavyzdinių iniciatyvų raidą. Ketinu toliau plėtoti veiklą, susijusią su kosmoso duomenų ekonomikos strategija, stiprinti ES kosmoso pramonės konkurencingumą ir skatinti novatoriškų startuolių ir MVĮ augimą.

Savaime suprantama, savo veiksmais sieksiu sinergijos, visų pirma gynybos ir kosmoso srityse. Remdamiesi ES kosmoso strategija saugumo ir gynybos srityje turėtume kuo labiau panaudoti kosmosą gynybai ir apsaugoti ES ir valstybių narių kosmoso įrenginius. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, pirmenybę teiksiu gynybai naudingų kosmoso paslaugų kūrimui ir diegimui, įskaitant GALILEO paslaugą valstybinėms institucijoms ir IRIS² saugaus junglumo paslaugas, taip pat Žemės stebėjimo paslaugą vyriausybių ir gynybos srities naudotojams. Kad Sąjunga galėtų užtikrinti saugų ir patikimą šių programų įgyvendinimą, jai reikės autonominių, patikimų ir ekonomiškai efektyvių priemonių prie kosmoso pajėgumų. Sieksiu užtikrinti, kad Europa stiprintų savo priemonių prie kosmoso ir naudojimosi juo suverenumą, aktyviau stengdamasi užtikrinti savarankišką priemonių prie kosmoso, taip pat labiau įvairindama veiklą ir didindama Europos paleidimo paslaugų teikėjų konkurenciją.

Svarbiausias šios kadencijos prioritetas bus užtikrinti investicijas į gynybos pramonę ir kosmoso sektorių, visų pirma siekiant spręsti EGTPB konkurencingumui kylančias problemas. Didelė problema buvo nuolatinis nepakankamas investavimas, kaip pabrėžta Komisijos ir vyriausiojo įgaliotinio analizėje, iš kurios matyti, kad jei 2006–2020 m. valstybės narės būtų kasmet gynybai nuosekliai skyrusios po 2 proc. savo BVP, gynybai būtų papildomai skirta 1,1 trln. EUR. EGTPB veiksmingumui dar labiau kenkia rinkos susiskaidymas, nes atskiros ES šalys pirmenybę teikia savo vidaus gynybos pramonės rėmimui, todėl gamyba visoje Sąjungoje yra neveiksminga ir nedidelio masto. Ši susiskaidymą ir nepakankamai išvystytus gamybos pajėgumus rodo tai, kad nuo Rusijos agresijos Ukrainoje pradžios iki 2023 m. birželio mėn. apie 75 proc. ES gynybos produktų buvo įsigyta už ES ribų. Be to, ES gynybos išlaidų augimas gerokai atsilikęs nuo kitų pasaulio valstybių ir 1999–2021 m. padidėjo vos 19,7 proc., o tokių šalių, kaip JAV, Rusija ir Kinija, gynybos biudžetai tuo pačiu laikotarpiu padidėjo daug labiau.

Tiek gynybos, tiek kosmoso srityje turėtume užtikrinti atsaką į neatidėliotinus geopolitinius ir saugumo iššūkius. Ko gero, pirmiausia svarbu sutelkti išteklius pavyzdiniams bendro intereso Europos gynybos projektams. Puikiai suprantu, kad nebūs lengva nustatyti pagrindinius investavimo prioritetus pradėjus didinti mūsų parengtį ar stiprinti Europos indėlį į NATO. Atsižvelgdamas į tai manau, kad verta išnagrinėti investicijų į gynybą stebėsenos galimybes ES lygmeniu ir labiau struktūrizuotu formatu, pradedant nuo Europos gynybos pramonės strategijoje pateiktų rodiklių, kurie buvo toliau plėtojami, be kita ko, įtraukiant juos į ES valdymo ir nacionalines programas. Vidutinės trukmės laikotarpiu turėsime skatinti valstybes nares pirkti racionaliau, kartu, daugiau ir Europoje. Kaip nurodyta išrinktosios Pirmininkės politinėse gairėse, pirmoji valstybių narių apibrėžta užduotis – skubiai atkurti, papildyti ir pertvarkyti nacionalines ginkluotąsias pajėgas.

Kita DFP suteikia svarbią galimybę kuo labiau padidinti Sąjungos veiksmų kosmoso srityje poveikį, panaudoti ES biudžetą ES prioritetams įgyvendinti, užtikrinti privačių investicijų ir nacionalinių viešųjų investicijų nuspėjamumą. Remdamas stiprią ir novatorišką kosmoso pramonę taip pat ketinu pasinaudoti Komisijos iniciatyvos CASSINI, kuria remiamas verslumas kosmoso srityje, sukaupia patirtimi.

Kaip nurodyta Komisijos Pirmininkės U. von der Leyen gairėse naujamajai Komisijai, bus įsteigtas naujas Europos konkurencingumo fondas – investavimo pajėgumas, remsiantis itin svarbius ES konkurencingumui strateginius sektorius, įskaitant kosmosą. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, siekdamas šio tikslo glaudžiai bendradarbiausiu su vykdomuoju pirmininko pavaduotoju, atsakingu už klestėjimą ir pramonės strategiją, ir su Komisijos nariu, atsakingu už biudžetą, kovą su sukčiavimu ir viešąjį administravimą.

Taikydamas kitą DFP turime laikytis platesnio užmojo požiūrio į gynybos finansavimą, kad būtų remiamas Europos gynybos pramonės konkurencingumas ir gamybos pajėgumai.

Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, prisidėsiu prie bendrosios rinkos stiprinimo sukurdamas tikrą bendrąją gynybos rinką. Daugiausia dėmesio bus skiriama standartizavimui, įskaitant NATO karinių standartų įdiegimą valstybėse narėse, ir sertifikavimo konvergencijai. Šios pastangos apims sutartų civilinių ir gynybos standartų, pavyzdžiui, NATO standartizacijos sutarties (STANAG) naudojimo ES gynybos pramonės programose skatinimą ir sparčios kryžminio sertifikavimo veiklos rėmimą, kad būtų užtikrintas sąveikumas ir sumažintos kliūtys gynybos produktams patekti į rinką visoje ES. Kartu su direktyvų dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo ir viešųjų pirkimų gynybos srityje peržiūra turime galvoti ir apie geresnes galimybes visoms įmonėms patekti į rinką, platesnio masto ir sklandesnį tarpvalstybinį bendradarbiavimą, didesnę tiekimo saugumą. Be to, jei mano kandidatūra bus patvirtinta, 2025 m. pirmąjį pusmetį bendradarbiaudamas su kitais Kolegijos nariais pateiksiu ES

kosmoso teisės aktą, kuriuo būtų sudarytos sąlygos bendrajai kosmoso rinkai. Tai paskatins mūsų kosmoso pramonės konkurencingumą, suteiks daugiau verslo galimybių ir supaprastins mūsų kosmoso bendrovių veiklos sąlygas.

Esu tvirtai įsitikinęs, kad nuolatinis bendradarbiavimas su pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais, pavyzdžiui, Europos Parlamentu, Taryba, valstybėmis narėmis, pramonės ir mokslinių tyrimų bendruomenės atstovais, bei platesnės visuomenės nuomonės paisymas gali užtikrinti būtiną pritarimą ir formuoti konsensuą remiant plataus užmojo Europos gynybos pramonės ir kosmoso darbotvarkę.

4. Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą sugrąžino plataus masto karą į Europos žemyną. Esate pirmasis už gynybą ir kosmosą atsakingas ES Komisijos narys, kuriam tenka pagrindinis vaidmuo kuriant Europos gynybos sąjungą ir rengiant Baltąją knygą dėl Europos gynybos ateities, kokie būtų Jūsų prioritetai artimiausiu, vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu siekiant padėti valstybėms narėms atkurti Europos gynybos pajėgumus, kad būtų užtikrintas ES piliečių saugumas? Ar galite pateikti keletą pavyzdžių, kokias iniciatyvas, atitinkančias Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės ir pirmininkės pavaduotojos bei valstybių narių apibrėžtus poreikius ir Versalio deklaracijoje nustatytus įsipareigojimus, galėtų parengti Komisija?

Esu tvirtai įsitikinęs, kad turime sugebėti papildyti nacionalines gynybos atsargas ir aprūpinti valstybių narių ginkluotąsias pajėgas viskuo, ko reikia ekstremaliausiais nenumatytais kariniais atvejais. Tai reiškia, kad reikia kuo veiksmingiausių didelių investicijų į mūsų gynybos pajėgumų atkūrimą.

Vertinant šių esminių poreikių patenkinimą, skirtingais laikotarpiais kyla dvi skirtingos problemos. Trumpuoju laikotarpiu turime skubiai sustiprinti ES parengtį galimos karinės agresijos atveju. Tuo pat metu turime planuoti vidutinės trukmės ir ilgojo laikotarpio veiksmus, pripažindami, kad artimiausiais dešimtmečiais JAV tikėtinai sumažins dalyvavimą Europos gynyboje, nes daugiausia dėmesio skirs strateginiam Kinijos keliamam iššūkiui. Šie dvejoji iššūkiai pabrėžia, kad būtina skubiai stiprinti ES gynybos autonomiją ir pajėgumus, tuo užtikrinant, kad Sąjunga galėtų veiksmingai apsaugoti savo interesus ir saugumą vis sudėtingesnėje pasaulinėje aplinkoje.

Be to, manau, kad trumpuoju laikotarpiu turime toliau remti gynybos srities mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą per Europos gynybos fondą (EGF). Taip pat turime toliau įgyvendinti dvi ekstremaliausias priemones – Reglamentą dėl Europos gynybos pramonės stiprinimo vykdant bendradarbiaujamuosius viešuosius pirkimus priemonės sukūrimo (EDIRPA) ir Reglamentą dėl šaudmenų gamybos rėmimo (ASAP).

Tačiau siekiant gerokai padidinti bendrą paklausą ES ir išplėsti konvencinės gynybos įrangos pramoninę gamybą, reikia dar gerokai daugiau nuveikti, ypač glaudžiai koordinuojant veiksmus su valstybėmis narėmis, be kita ko: i) skatinti tinkamą ES valstybių narių, ES ir NATO keitimąsi informacija apie dabartinę kiekybinę gynybos išteklių padėtį ir poreikius, galiausiai galbūt parengti ES gynybos pramonės gamybos planą, siekiant koordinuotai ir veiksmingai optimizuoti Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės (EGTPB) gamybos pajėgumus, suderinus juos su kolektyviniais ES valstybių narių ir NATO sąjungininkių saugumo poreikiais; ii) kartu su valstybėmis narėmis išnagrinti bendro atsargų kaupimo galimybes, remiantis ES karinio saugumo kriterijais, ir stebėti gynybos pramonės pajėgumų stiprinimo ir investicijų ES rodiklius, kurie galėtų būti įtraukti į nacionalines programas; iii) skatinti bendrus viešuosius pirkimus pagal būsimą Europos gynybos pramonės programą (EGPP), siekiant sutelkti paklausą ir sumažinti kainų lygį .

Todėl bendradarbiausiu su Parlamentu ir Taryba, kad būtų greitai priimta EGPP, ir tikiuosi šiam tikslui gyvybiškai svarbios jūsų paramos.

Jūsų paramos tikiuosi ir siekiant paversti Karinį mobilumą visapusišku karinės logistikos ištekliumi, kam, be kita ko, reikės didelių investicijų į karinio mobilumo infrastruktūrą, taip pat pašalinti šiam mobilumui trukdančias reguliavimo kliūtis. Turime stiprinti krovinių vežimo oru pajėgumus ir didinti investicijas į logistikos infrastruktūrą, pavyzdžiui, uostus, oro uostus, geležinkelius, vandens ir sausumos kelius. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, šiais karinio mobilumo aspektais glaudžiai bendradarbiausiu su Komisijos nariu, atsakingu už darnųjį transportą ir turizmą. Be to, dar turime išplėtoti būtiną infrastruktūrą, įskaitant skaitmeninimą, srauto stebėseną ir krovinių vežimo optimizavimo sistemas, sudaryti palankesnes sąlygas greitam karinių pajėgų ir įrangos judėjimui per sienas, labai sutrumpinti dislokavimo laiką ir taip gerokai sustiprinti mūsų kolektyvinę gynybą ir operatyvinę parengtį.

Šiomis priemonėmis siekiama stiprinti karinį mobilumą šalinant visas kliūtis.

Turime sugebėti sukurti naujus mūsų valstybių narių ginkluotųjų pajėgų gynybos pajėgumus. Turime turėti pakankamai priemonių, kad sutelktume dėmesį į didžiausias bendras ir tarpvalstybines grėsmes. Tam reikia numatyti Europos investicijas kitoje daugiametėje finansinėje programoje. Tačiau taip pat pateiksime pasiūlymų dėl skubių investicijų gynybos srityje poreikių.

Be to, turime išnagrinėti galimybes, kurios galėtų apimti ES lygmens finansavimo, nacionalinių įnašų ir novatoriškų finansavimo sprendimų derinius, kuriais būtų skatinamos privataus sektoriaus investicijos į gynybos pajėgumus tam tikrose prioritetinėse srityse, kaip antai Europos oro gynybos skydo, kibernetinės gynybos, karinio mobilumo ar bepiločių orlaivių technologijų.

Būsimus veiksmus tokiose prioritetinėse srityse turės bendrai apibrėžti Komisija ir vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai, visapusiškai dalyvaujant valstybėms narėms, kurios galiausiai nuspręs, kuriuos prioritetus reikia įgyvendinti pirmiausia. Svarbiausia bus užtikrinti sklandų perėjimą prie tvirtos Europos gynybos pajėgumų stiprinimo sistemos.

5. Jau per pirmąsias 100 kadencijos dienų Jums pavesta pristatyti (bendradarbiaujant su Sąjungos vyriausioju įgaliotiniu ir pirmininko pavaduotoju) Baltąją knygą dėl Europos gynybos ateities, o atliekant šį darbą jums buvo nurodyta prisidėti prie bendros Tarybos, Parlamento, visuomenės ir kitų suinteresuotųjų subjektų vizijos ir užmojo ir stiprinti ES ir NATO partnerystę. Kaip aktyviai ir veiksmingai nuo pat pirmųjų etapų bendradarbiausite su Europos Parlamentu rengiant ir plėtojant Baltąją knygą dėl Europos gynybos ateities ir kitas Jūsų atsakomybės srities iniciatyvas viso proceso metu, kad jos būtų pradėtos įgyvendinti ir įgyvendintos (be kita ko, rengiantis kitai daugiametei finansinei programai)? Atsižvelgdami į tai, prašome pateikti išsamią informaciją apie tai, kaip ketinate: reguliariai keistis nuomonėmis plenariniame posėdyje ir su atitinkamais komitetais; užtikrinti struktūrinį dialogą ir skubų ad hoc dalyvavimą įvykiams svarbiems įvykiams ar esminiams pokyčiams; užtikrinti, kad pasiūlymuose dėl teisės aktų ir ES komunikatuose bei strategijose būtų tinkamai atsižvelgiama į Parlamento pozicijas; užtikrinti, kad Parlamentas gautų atitinkamą su Jūsų atsakomybės sritimi susijusią informaciją ir dokumentus, įskaitant tuos, kuriais dalijamasi su Taryba, ir kad atitinkami komitetai būtų nedelsiant ir išsamiai informuojami raštu ir žodžiu; taip pat užtikrinti, kad uždaruose posėdžiuose Parlamentui būtų teikiama susijusi ir aktuali nevieša informacija?

Išrinktoji Pirmininkė pavedė man kartu su vyriausioju įgaliotiniu užsienio reikalams ir saugumo politikai ir paskirtuoju Komisijos pirmininko pavaduotoju parengti baltąją knygą dėl Europos gynybos ateities, visų pirma pradėti diskusijas su visuomene, suinteresuotaisiais subjektais, Europos Parlamentu ir Taryba, kad būtų pasiektas bendras sutarimas dėl naujo bendro požiūrio į gynybą ES. Baltoji knyga, kuri bus pateikta per pirmąsias 100 Komisijos kadencijos dienų, taps atspirties tašku: ji bus rengiama taip, kad jau ankstyvuojų proceso etapu būtų galima bendradarbiauti su jumis, nustatyti galimus kelius ir tolesnius veiksmus.

Kaip priminė išrinktoji Komisijos pirmininkė, norint apginti Europą reikia glaudaus valstybių narių ir ES institucijų bendradarbiavimo. O apginti Europą reiškia apsaugoti Europos piliečius. ES porinkiminė apklausa rodo, kad ES gynyba ir saugumas buvo vienas iš septynių prioritetų, paskatinusių piliečius balsuoti. Jūsų institucijos veikla užtikrina, kad Europos piliečiai galės iš tikrųjų pareikšti savo nuomonę gynybos klausimais, kurie nėra ir neturėtų būti valstybių narių ir karinių ekspertų monopolis. Baltoji knyga dėl Europos gynybos ateities bus puiki galimybė dalyvauti plataus masto viešuose debatuose apie tai, ko reikia gynybos parengčiai užtikrinti.

Ketinu dirbti kartu su Europos Parlamentu, visapusiškai atsižvelgdamas į svarbų valstybių narių, kaip suverenių sprendimų gynybos klausimais priėmėjų, vaidmenį. Kviesime jus prisidėti prie šio proceso ir pateikti savo nuomonę dėl krypties, kurios turėtų laikytis Europos gynyba. Europos Parlamento metinės bendros užsienio ir saugumo politikos ir bendros saugumo ir gynybos politikos įgyvendinimo ataskaitos suteikia galimybę veiksmingai prisidėti prie baltosios knygos rengimo proceso.

Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, turėsiu garbę pristatyti baltąją knygą plenariniame posėdyje, kuriame kartu galėsime užmegzti intensyvesnį dialogą gynybos klausimais Europos Parlamento komitetų lygmeniu.

Baltosios knygos paskelbimas bus tik pradžia bendros kelionės siekiant apibrėžti mūsų bendrą viziją. Galite neabejoti, kad jei būsiu patvirtintas už gynybą ir kosmosą atsakingu Komisijos nariu, užtikrinsiu veiksmingą ir dar tvirtesnį bendradarbiavimą su Parlamentu.

Dirbsiu kartu su jumis taip pat ES ir NATO partnerystės srityje, kurią sieksiu toliau plėtoti glaudžiai bendradarbiaudamas su paskirtuoju vyriausiuoju įgaliotiniu ir Komisijos pirmininko pavaduotoju, visapusiškai laikydamasis ES įtraukimo, abipusiškumo ir sprendimų priėmimo autonomiškumo principų, kartu atsižvelgdamas į specifinį kiekvienos iš valstybių narių saugumo ir gynybos politikos pobūdį.

Esu įsitikinęs, kad Europos Sąjunga suteikia unikalią pridėtinę vertę valstybių narių ir NATO pastangoms gynybos srityje. Remsiuosi išskirtinėmis ES priemonėmis, t. y. jos biudžetu ir reguliavimo pajėgumais, taip pat kosmoso ištekliais, kurie gali būti panaudoti siekiant padėti valstybėms narėms ir NATO plėtoti ypatingos svarbos gynybos išteklius. Visa tai stiprina svarbų NATO vaidmenį kolektyvinės gynybos srityje. Tikiuosi, kad turėsime daug galimybių aptarti ES indėlį į bendrą žemyno pasirengimą gynybai ir jo papildomumą su NATO.

Pratęsdamas šią temą norėčiau pripažinti Europos Parlamento delegacijos NATO parlamentinėje asamblėjoje nuveiktą darbą. Kaip buvęs vienas iš EURONEST parlamentinės asamblėjos pirmininkų, ypač vertinu parlamentinę diplomatiją ir džiaugsiuosi galėdamas bendradarbiauti su Delegacija ryšiams su NATO parlamentine asamblėja ir atitinkamais EP komitetais.

Mano įgaliojimų rašte nurodyti pagrindiniai pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, visų pirma Europos gynybos pramonės programa ir būsimas ES kosmoso teisės aktas, bus svarbūs pradiniai mano darbo etapai, kurių viena iš teisėkūros institucijų bus Europos Parlamentas. Tikiuosi bendradarbiauti su Parlamentu dėl pasiūlymo, kuriuo sukuriama Europos gynybos pramonės programa. Nurodysiu savo tarnyboms pateikti techninius informacinius pranešimus, kurie padės jums analizuoti tekstą.

Kalbant apie būsimą ES kosmoso teisės aktą, Europos Parlamentas nuosekliai teikė jam paramą. Turiu omenyje siūlomus saugos ir tvarumo sričių bandomuosius projektus, kurie yra tiesiogiai susiję su tokiais teisės aktais. Vyrauja bendra nuomonė, kad veiklos kosmose vykdytojams reikia bendrų taisyklių, kad jie galėtų sklandžiai teikti paslaugas visoje Sąjungoje. ES kosmoso teisės aktas yra tinkamiausia priemonė šiai kosmoso sektoriaus bendrajai rinkai sukurti. Šiam požiūriui pritaria valstybės narės, Europos Parlamentas ir suinteresuotieji subjektai (pramonės ir akademinės bendruomenės atstovai), su kuriais buvo išsamiai konsultuojamasi per parengiamąjį procesą. Esami glaudūs valstybių narių, Parlamento ir kosmoso pramonės ryšiai bus labai svarbūs šios iniciatyvos sėkmei.

Be to, jei mano kandidatūra bus patvirtinta, ketinu dirbti, kad būtų sustiprintas kosmoso pramonės konkurencingumas ir kuo labiau padidintas palydovų duomenų naudojimas. Reikia dėti daugiau pastangų siekiant pašalinti tam tikras technologines kliūtis visuose ekonomikos sektoriuose ir sumažinti Europos rinkos susiskaidymą. Tikiuosi jūsų paramos.

Kalbant apie kitos DFP rengimą, dabartinių programų peržiūra yra puiki galimybė pasikeisti nuomonėmis dėl būsimų iššūkių su atitinkamais Parlamento komitetais. Turiu omenyje neseniai atliktą ES kosmoso programos laikotarpio vidurio peržiūrą ir būsimą Europos gynybos fondo peržiūrą. Kita DFP suteikia svarbią galimybę kuo labiau padidinti Sąjungos veiksmų poveikį, panaudoti ES biudžetą pagrindiniams neatidėliotiniams ES prioritetams įgyvendinti, užtikrinti privačiųjų ir viešųjų investicijų nuspėjamumą, sustiprinti siekiamų tikslų sinergiją ir supaprastinti ES finansinę aplinką, kad būtų sumažinta administracinė našta. Glaudžiai bendradarbiausiu su Europos Parlamentu, kad jis galėtų visapusiškai vykdyti savo funkcijas, susijusias su įstatymų leidyba, tikrinimu ir darbotvarkės nustatymu. Palaikydamas santykius su Europos Parlamentu ir Taryba visapusiškai laikysiuosi vienodo požiūrio principo pagal 2010 m. Pagrindų susitarimo ir 2016 m. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros nuostatas.

Puikiai suprantu, kad mano atsakomybės sritis bus susijusi su jautriomis sritimis, dėl kurių vyktų riboto formato diskusijos. Svarstomų temų jautrumas man nesutrukdytų rasti konstruktyvių būdų keistis informacija su Europos Parlamentu vadovaujantis abipusio pasitikėjimo dvasia.

Prireikus taip pat būčiau pasirengęs ieškoti galimybių sukurti tinkamus ir praktinius komunikacijos kanalus, kad su komitetais, atsakingais už mano įgaliojamajame rašte nurodytą atsakomybės sritį, būtų galima dalytis neskelbtina informacija.

Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto klausimai

6. Kokia Jūsų vizija žvelgiant į šį postą plačiau nei apibrėžia įgaliojamasis raštas ir kokį palikimą norėtumėte palikti? Kokius pasiūlymus dėl teisės aktų ir kitas iniciatyvas siūlysite Komisijos narių kolegijai priimti per

ateinančius penkerius metus, ypač per pirmąsias 100 dienų? Kaip užtikrinsite, kad šie pasiūlymai ir esamų teisės aktų įgyvendinimas sustiprintų Europos konkurencingumą? Ar šiuos pasiūlymus dėl teisės aktų ketinate grįsti specialiais poveikio vertinimais? Kokie Jūsų planai pirmiausia dėl gynybos produktų ir paslaugų bendrosios rinkos, Europos gynybos fondo, ES kosmoso teisės akto, Kosmoso duomenų ekonomikos strategijos, taip pat dėl EDIRPA, ASAP, Europos gynybos pramonės strategijos ir ES kosmoso strategijos saugumo ir gynybos srityje įgyvendinimo?

Jei Europos Parlamentas patvirtins mano kandidatūrą, laikysiu garbe ir privilegija būti pirmuoju už gynybą ir kosmosą atsakingu Komisijos nariu. Gerai suprantu, kad ši nauja pozicija iš dalies yra ES atsakas į karą Ukrainoje ir didėjančią geopolitinę įtampą. Man teikia pasitikėjimo tai, kad per savo istoriją Europos Sąjunga įveikė daugybę krizių, nuolatos plėtodama ir stiprindama savo gebėjimą sutikti naujus iššūkius. Šio pobūdžio mąstymui priklauso mūsų interesų užtikrinimas strateginėse srityse, pavyzdžiui, kosmoso ir gynybos. Užtikrinčiau, kad ES gynybos pramonė ir kosmoso politika darytų ilgalaikį poveikį ES ekonomikai, saugumui ir gynybai ir prisidėtų prie ES piliečių gerovės.

Turime pereiti į kitą ES gynybos lygmenį, plataus užmojo priemonėmis siekdami pažangos kurti tikrą Europos gynybos sąjungą. Bendras valstybių narių darbas turėtų tapti norma, o ne išimtimi; reikėtų investuoti ne tik daugiau, bet ir geriau, t. y. bendradarbiaujant ir skiriant pirmenybę Europos gynybos pramonei. Mūsų gynybos pramonė gali pasisemti įkvėpimo iš pramonės bendradarbiavimo įgyvendinant Europos kosmoso pavyzdines programas, pavyzdžiui, GALILEO ar „Copernicus“, kuriomis skatinamas bendras visai Sąjungai naudingų paslaugų plėtojimas ir teikimas.

Kaip nurodyta išrinktosios Komisijos pirmininkės politinėse gairėse ir mano įgaliojajame rašte, matau tris pagrindines darbo kryptis, susijusias su pažanga kuriant tikrą gynybos sąjungą.

Pirma, sukurti tikrą bendrąją gynybos rinką, valstybėms narėms pakeitus šiuo metu vyraujančius nacionalinius požiūrius į gynybos rinką ir pramonę. Ypač daug dėmesio reikėtų skirti standartizavimui, įskaitant NATO karinių standartų įdiegimą valstybėse narėse, ir sertifikavimo konvergencijai. Šios pastangos apims sutartų civilinių ir gynybos standartų, pavyzdžiui, NATO standartizacijos sutarties (STANAG) naudojimo ES gynybos pramonės programose skatinimą ir sparčios kryžminio sertifikavimo veiklos rėmimą, kad būtų užtikrintas sąveikumas ir sumažintos kliūtys gynybos produktams patekti į rinką visoje ES.

Antra, aktyvuojant ES programas ir biudžetą reikia glaudžiau suderinti ES pajėgumų poreikių nustatymą ir investicijas į šių poreikių tenkinimą.

Trečia, Sąjungos saugumo ir gynybos interesams ir technologiniam suverenumui labai svarbi būtų pavyzdinių bendro intereso Europos gynybos projektų plėtra, kuri pranoktų atskirų valstybių narių finansinius ir pramoninius pajėgumus. Ketinu glaudžiai bendradarbiauti su jomis ir padėti įgyvendinti bendrus oro gynybos, kibernetinės gynybos, bepiločių orlaivių ir kovos su bepiločiais orlaiviais technologijų projektus ir kitus itin svarbius prioritetus. Be to, remdamasis iki šiol padaryta pažanga, toliau pirmenybę teiksiu Kariniam mobilumui. Taip pat skatinsiu Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės (EGTPB) ir Ukrainos bendradarbiavimą, visų pirma bepiločių orlaivių ir inovacijų srityje, naudodamasis neseniai Kyjive įsteigtu ES inovacijų biuru.

Siekdami sukurti Europos gynybos sąjungą remsimės patirtimi, įgyta įgyvendinant trumpalaikes ekstremaliąsias priemones, pavyzdžiui, Reglamentą dėl šaudmenų gamybos rėmimo (ASAP) ir Reglamentą dėl Europos gynybos pramonės stiprinimo vykdant bendrus viešuosius pirkimus (EDIRPA).

Taip pat išipareigočiau padidinti Europos gynybos fondo pastangas siekiant mažesnio ES gynybos pajėgumų susiskaidymo ir didesnio Europos gynybos pramonės konkurencingumo. Taip pat bus labai svarbu skubiai įgyvendinti Europos gynybos pramonės strategijoje siūlomas priemones ir skubiai priimti bei pradėti įgyvendinti Europos gynybos pramonės programą, dėl kurios šiuo metu diskutuojama Taryboje. Pastaruoju klausimu Europos Parlamento vaidmuo ateinančiais mėnesiais bus itin svarbus.

Žvelgdamas į ateitį, ypač daug dėmesio skirsiu tam, kad būtų remiamas Europos gynybos bendrosios rinkos kūrimas ir skatinamas Europos gynybos pramonės konkurencingumas ir pajėgumai.

Manau, kad mums taip pat reikia iš esmės keisti požiūrį į kosmosą. Mano vizija būtų įtvirtinti ES, kaip pasaulinės kosmoso lyderės, poziciją, kartu teikiant pirmenybę kosmoso sektoriaus konkurencingumui, kuo labiau didinant kosmoso naudojimą saugumui ir gynybai ir stiprinant kosmoso įrenginių apsaugą.

Mano požiūris bus grindžiamas ES kosmoso strategija saugumo ir gynybos srityje. Siekdamas tolesnio jos įgyvendinimo glaudžiai bendradarbiausiu su vyriausiuoju įgaliotiniu užsienio reikalams ir saugumo politikai ir paskirtuoju Komisijos pirmininko pavaduotoju, likusiais Kolegijos nariais ir valstybėmis narėmis.

Artimiausiu metu daugiausia dėmesio skirsiu tolesniam gynybos srityje naudojamų kosmoso paslaugų plėtojimui. Tarp pagrindinių iniciatyvų – GALILEO paslaugos valstybinėms institucijoms ir ES saugaus junglumo programa IRIS², pagal kurią 2030 m. vyriausybiniais ir gynybos naudotojams bus teikiamos saugios junglumo paslaugos. Vidutinės trukmės laikotarpiu stengsiuosi kurti naujas vyriausybiniais tikslais teikiamas Žemės stebėjimo paslaugas, kurių bandomosios paslaugos ir galimybių studijos šiuo metu vyksta. Tuo pačiu metu naudodamiesi ES kosmoso stebėjimo ir sekimo paslaugomis didintume informuotumą apie padėtį kosmose ir plėtotume bandomąją operacijų ir paslaugų kosmose misiją. Taip pat sieksiu užtikrinti savarankišką, lanksčią ir įvairiapusę prieigą prie kosmoso. Ilguoju laikotarpiu sieksiu plėtoti savarankiškus kosmoso operacijų ir paslaugų srities pajėgumus.

Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, pirmenybę teiksiu stipriai ir novatoriškai kosmoso pramonei kaip labai svarbiam ES konkurencingumo ir saugumo ramsčiui. Ketinu toliau tęsti ES kosmoso pramonės paramą, visų pirma skatinti strateginį požiūrį į paleidimo pajėgumus, mokslinius tyrimus ir inovacijas, remti novatoriškus startuolius ir veiklą plečiančias įmones.

Kaip nurodyta mano įgaliojamojame rašte, ES kosmoso teisės aktas bus pagrindinis ES kosmoso politikos elementas, nes juo bus sukurta bendroji kosmoso rinka, supaprastinta mūsų kosmoso bendrovių veikla ir sukurta naujų verslo galimybių. Užtikrinčiau, kad standartizacija būtų labai svarbi įgyvendinant ES kosmoso teisės aktą. Nustatydami bendrą požiūrį, bendras normas ir atitinkamus koordinavimo mechanizmus, sudarysime prielaidas kurti konkurencingą ES kosmoso pramonę. Kalbant apie šį procesą, 2024 m. pradžioje buvo atliktas išsamus poveikio vertinimas. Išvados buvo aiškios: veiklos kosmose vykdytojams reikia bendrų taisyklių, kad jie galėtų sklandžiai teikti paslaugas visoje Sąjungoje. ES kosmoso teisės aktas yra tinkamiausia priemonė, kad būtų sukurta bendroji kosmoso rinka, padidintas ES kosmoso pramonės konkurencingumas pasaulyje ir sudarytos vienodos sąlygos visiems veiklos vykdytojams. Per konsultacijas pramonės atstovai ir kiti pagrindiniai suinteresuotieji subjektai iš esmės pritarė šiam požiūriui.

Sieksiu sukurti Europos gynybos bendrąją rinką. Komisija siūlys sukurti Europos konkurencingumo fondą, kuriuo būtų skatinamos investicijos į strategines technologijas tokiose srityse kaip dirbtinis intelektas, kosmosas, švarios technologijos, biotechnologijos ir bendro Europos intereso projektai. Sieksime užtikrinti galimybę pasinaudoti biudžeto galia, kad pritrauktume privačių investicijų į mūsų bendrus tikslus ir mažintume jų riziką, kadangi Europa gali pasinaudoti savo kolektyvine jėga bendroms investicijoms į plataus užmojo bendrus projektus.

7. Kokių konkrečių priemonių numatote imtis, kad būtų padidintas gynybos pramonės pajėgumas veiksmingai ir konkurencingai gaminti pakankamą atitinkamų produktų ir paslaugų kiekį? Kaip planuojate plėsti gynybos pramonės pajėgumus visoje ES, kad būtų sumažinta per didelė priklausomybė nuo išorės, visų pirma MVĮ ir mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių pajėgumą, nedarant poveikio kitų ES politikos sričių biudžetui? Kokių priemonių ketinate imtis, kad Europos pramonei būtų sudarytos geresnės galimybės gauti žaliavų bei pagrindinių komponentų ir būtų sumažinti tam tikrų technologijų naudojimo apribojimai? Kaip ketinate siekti, kad su Europos gynyba susiję produktai ir paslaugos taptų patrauklesni pirkti? Kaip ketinate užtikrinti, kad ES parama Europos gynybos technologinei ir pramoninei bazei (EGTPB) būtų teikiama kartu į tiekimo grandines integruojant MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmones ir skatinant tikrai naujas įvairių valstybių narių subjektų partnerystes? Apskritai, kaip stiprinsite valstybių narių bendradarbiavimą ir kokių vaidmenį numatote Europos gynybos agentūrai? Ar turite viziją, kaip formuoti tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir galimą „specializaciją“ gynybos pramonėje? Kokį vaidmenį, Jūsų nuomone, atlieka skaitmeninės technologijos Europos gynyboje? Kaip pasiektumėte, kad Europos gynybos pramonės programos (EGPP) biudžetas ir struktūros būtų maksimaliai išnaudotos? Kaip manote, kokių finansinių išteklių reikia EGPP ir susijusioms dabartinėms priemonėms ir kaip ketinate juos užtikrinti? Kaip užtikrinsite, kad EGPP būtų maksimaliai naudinga ES pramonei ir kokia Jūsų nuomonė apie jos tinkamumo kriterijus? Ką manote apie ES požiūrį į tiesioginį Ukrainos gynybos pramonės finansavimą ir ar ketinate šį požiūrį stiprinti? Kaip įsivaizduojate EGPP po 2027 m.?

Siekdamas užtikrinti gynybos parengtį, Sąjunga ir jos valstybės narės turi ne tik turėti visus įmanomus pajėgumus, reikalingus ekstremaliausiems kariniams nenumatytiems atvejams įveikti, bet ir galėti jais visada naudotis. Tam reikia, kad būtų įvaldytos visos ypatingos svarbos technologijos ir užtikrintas bet kokios reikalingos įrangos tiekimo saugumas be jokių jos naudojimo apribojimų.

Esu tvirtai įsitikinęs, kad šiam tikslui pasiekti ES turėtų turėti galimybę pasikliauti gynybos technologine ir pramonine baze, kuri būtų ne tik konkurencinga pasauliniu lygmeniu, bet ir atspari bei pajėgi apimties ir laiko

požiūriu reaguoti į bet koki valstybių narių išreikštą poreikį atgrasyti nuo bet kokios grėsmės arba ją atlaikyti. Tokia ES gynybos ir technologinė pramoninė bazė (EGPTB) taip pat turi būti atspari bet kokiam jos tiekimo grandinių sukrėtimui, kad net esant sunkiausiems suvaržymams galėtų toliau vykdyti savo užduotį.

Todėl mano pirmasis tikslas būtų imtis naujų priemonių ir visapusiškai išnaudoti bendrosios gynybos produktų rinkos potencialą. Tai leistų ES gynybos pramonei pasinaudoti didesne rinka, padidinti veiksmingumą ir pagerinti galimybes naudotis inovacijomis.

Be to, tarpvalstybinis MVĮ dalyvavimas gynybos tiekimo grandinėse yra pagrindinis parametras siekiant sukurti tikrą Europos bendrąją gynybos produktų ir paslaugų rinką. Manau, kad šiuo atžvilgiu galime remtis sėkminga Europos gynybos fondo patirtimi, nes trečdalis jo paramos gavėjų yra MVĮ. Panašiai siekiama sudaryti palankesnes sąlygas MVĮ gauti finansavimą ir kitomis priemonėmis, kaip antai jau taikoma gynybos srities nuosavo kapitalo priemonė ir pasiūlyme dėl EGPP reglamento minimas Gynybos produktų tiekimo grandinių transformavimo spartinimo fondas. Jei būsiu patvirtintas už gynybą ir kosmosą atsakingu Komisijos nariu, MVĮ ir toliau bus skiriamas pagrindinis dėmesys visose mūsų ES gynybos pramonės programose, kuriomis remiama EGTPB, ir mes toliau ieškosime naujų būdų ir priemonių joms remti, ypač daug dėmesio skirdami veiklos supaprastinimui.

Būsiu pasirengęs intensyviai bendradarbiauti su teisėkūros institucijomis, siekdamas užtikrinti, kad jos greitai priimtų naujausią pasiūlymą dėl reglamento, kuriuo nustatoma Europos gynybos pramonės programa (EGPP). Programoje numatytos kelios priemonės, kuriomis siekiama įgyvendinti Europos gynybos pramonės strategijoje (EGPS) nustatytus plataus užmojo tikslus, ir teikiama finansinė parama EGTPB konkurencingumui didinti, kuriai siūlomas 1,5 mlrd. EUR biudžetas.

Pagal EGPP bus numatytos naujos paskatos ir sistemos, kuriomis bus skatinamas ir palengvinamas EGTPB produktų paklausos telkimas ir tolesnės investicijos į mūsų gynybos pramonės apimčių didinimą. Konkrečiau kalbant apie paramą EGTPB konkurencingumui, pagal EGPP bus teikiama finansinė parama Europos atitinkamų gynybos produktų gamybos pajėgumų plėtrai, užtikrinant, kad valstybės narės galėtų laiku naudotis jų apimtimis, išplečiant intervencijos logiką, išbandytą pagal Šaudmenų gamybos rėmimo reglamentą (ASAP). Be to, pagal EGPP bus taip pat nustatytos priemonės, kuriomis siekiama, kad Europos gynybos produktai taptų patrauklesni pirkti. Komisija pasiūlė sukurti Europos karinės prekybos mechanizmą, kuriuo būtų siekiama skatinti ES įrangos prieinamumą ir palengvinti jos įsigijimą. Kad būtų padidintas produktų prieinamumas ir sutrumpėtų jų pristatymo laikas, pagal šį mechanizmą sukuriamas EGTPB pagamintos įrangos katalogas ir Europos gynybos parengties rezervai.

EGTPB konkurencingumas ir patrauklumas priklauso ir nuo jos inovacijų potencialo, kurį reikia puoselėti tinkamomis investicijomis. Šiuo atžvilgiu skaitmeninės technologijos gali sustiprinti Europos gynybą įvairiose srityse – nuo kibernetinio saugumo iki pažangių karinių operacijų. Pagrindinių skaitmeninių technologijų taikymo klausimas jau sprendžiamas Europos gynybos fonde. Tačiau reikia dar daug nuveikti siekiant užtikrinti, kad EGTPB mūsų ginkluotosioms pajėgoms suteiktų pažangiausius sprendimus, todėl ketinu skatinti ES investicijas į gynybos inovacijas.

Tačiau be pakankamų investicijų negali būti nei gynybos parengties, nei klestinčios bendrosios rinkos ir EGTPB. Todėl mano antrasis tikslas būtų visais įmanomais būdais remti didelį investicijų į Europos gynybos pramonę augimą. Kad galėtume kuo skubiau sumažinti dabartinį investicijų į gynybą trūkumą, kuris per ateinančią dešimtmetį viršija 400 mlrd. EUR, mums reikia daugiau valstybių narių investicijų. Kad pasiektume reikiamą masto poveikį, mums reikia ne tik daugiau, bet ir geresnių investicijų, kurios būtų vykdomos bendradarbiaujant ir naudingos EGTPB.

Todėl turėtume skirti daugiau lėšų, kartu ir racionaliai jas panaudoti. Atsižvelgdamas į Europai iškilusius saugumo iššūkius esu įsitikinęs, kad valstybės narės ir Europos Parlamentas remis šį požiūrį.

ES parama turėtų būti teikiama pagal EGPP modelį ir apimti visus EGTPG konkurencingumui remti taikomus intervencijos principus, t. y. paramą bendriems moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai, produktyvioms investicijoms ir bendradarbiaujamiesiems viešiesiems pirkimams.

Lėšas skirti mums reikia bendradarbiaujant ir nuosekliau. Šiuo atžvilgiu esu visada pasirengęs skatinti valstybes nares visapusiškai pasinaudoti esamomis ES lygmens iniciatyvomis ir sistemomis, įskaitant Europos gynybos agentūros (EGA) parengtas ir valdomas iniciatyvas ir sistemas. Pavyzdžiui, suderinta metinė peržiūra gynybos srityje (CARD), nuolatinis struktūrizuotas bendradarbiavimas (PESCO) ir Pajėgumų plėtojimo planas (PPP) yra skirti padėti valstybėms narėms bendradarbiauti gynybos srityje ir sudaryti tam palankesnes sąlygas. Esu įsitikinęs,

kad glaudus Komisijos tarnybų, EGA ir Europos išorės veiksmų tarnybos bendradarbiavimas bus labai svarbus siekiant ir toliau užtikrinti nuoseklų požiūrį į visas ES gynybos iniciatyvas.

Tačiau didesnis EGTPB klestėjimas gali prasmingai prisidėti prie gynybos parengties tik tuo atveju, jei ji yra atspari ekstremaliausiems nenumatytiems atvejams. Gynybos pramonė netenka prasmės, jei sustabdo tiekiamą valstybėms narėms, kai joms to labiausiai reikia. Todėl mano trečiasis tikslas būtų gerokai padidinti bendrą EGTPB atsparumą. Tai reiškia, kad reikia gerinti ilgalaikę Europos gynybos bendrovių prieigą prie svarbiausių žaliavų, komponentų ir technologijų; užtikrinti patikimą bendrosios rinkos valdymą ir užkirsti kelią bet kokiems gynybos produktų naudojimo apribojimams. Kalbant apie pastarąjį aspektą svarbu pabrėžti, kad EGPP yra skirta nesusijusiems su ekstremaliaisiais veiksmais, ilgalaikiams struktūrizuotiems projektams remti. Todėl manau, kad Europos gynybos fondo modeliu grindžiamas tinkamumo finansuoti sąlygų rinkinys tinka mūsų gynybos parengčiai ir veiksmingumui padidinti.

Kaip už gynybą ir kosmosą atsakingas Komisijos narys, bendradarbiauju su kitomis teisėkūros institucijomis, siekdamas įgyvendinti EGPP priemones, įskaitant energetinio saugumo režimą. Šis režimas apsaugos valstybės nares ir padės pramonei gauti reikiamų išteklių gynybos produktų gamybai. Europos Parlamento parama bus labai svarbi įdiegiant šią sistemą, kuri padės valdyti tiekimo grandinės sutrikimus taikant lankstų krizių valdymo mechanizmą.

Tačiau nė vieno iš pirmiau nurodytų tikslų neįmanoma pasiekti be ketvirtojo, nuolatinio ir kompleksinio mano tikslo: visiems mūsų gynybos srities veiksams ES lygmeniu įkvėpti tikrą solidarumo ir Europos bendradarbiavimo dvasią. Tai turi pasireikšti ne tik norma tampančiu valstybių narių bendradarbiavimu investicijų į gynybą srityje, bet ir tikros įtraukties siekimu, kur tik įmanoma užtikrinant tiekimo grandinių europinimą.

Galiausiai akivaizdžiausias ir ryškiausias tokio solidarumo pavyzdys turi būti tvirta parama, kurią privalome ir toliau teikti Ukrainai. Tai būtų mano penktasis ir galbūt svarbiausias tikslas: sutelkti visas mūsų pastangas ir energiją, kad padėtume Ukrainai laimėti karą. Trumpalaikis prioritetas šiuo atžvilgiu yra paspartinti pagalbą Ukrainos gynybos pramonės pajėgumams didinti. Tai bus pasiekta integruojant Ukrainos ir ES gynybos ir kosmoso pramonę, suteikiant Ukrainai galimybę pasinaudoti kitomis ES paramos priemonėmis pagal EGPP ir skatinant pramonės bendradarbiavimą kosmoso klausimais. EGPP taip pat siekiama remti Ukrainos gynybos pramonės atstatymą, atsigavimą ir modernizavimą, nors kol kas biudžeto lėšų neskirta.

Todėl bendradarbiaudamas su Parlamentu ir valstybėmis narėmis ieškosiu patikimo sprendimo, kaip tinkamai finansuoti pagal EGPP pasiūlytą paramos Ukrainai priemonę. Atsižvelgdamas į ankstesnes jūsų institucijos pozicijas, suprantu, kad šį tikslą vertintumėte teigiamai, jei (ir kai) jam pritartų Taryba.

Šis visapusiškas požiūris ne tik tuojau pat sustiprins Ukrainos gynybos pajėgumus, bet ir padės pagrindą ilgalaikiai jos gynybos ir kosmoso pramonės integracijai ir modernizavimui pagal Europos sistemą.

8. Kaip konkrečiai planuojate užtikrinti ES strateginį savarankiškumą kosmoso sektoriuje ir propaguoti ES, kaip pasaulinio masto veikėjos, vaidmenį? Kokių priemonių imsitės, kad būtų toliau plėtojama konkurencinga Europos kosmoso pramonė? Kaip užtikrinsite, kad ES kosmoso sektorius atsižvelgtų į ES kosmoso technologijų vidaus poreikį? Kaip užtikrinsite MVĮ ir mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių integraciją į tiekimo grandines? Kaip paaiškintumėte ES, JAV ir kitų šalių šio sektoriaus pramonės vystymosi skirtumus? Kokia Jūsų vizija dėl būsimo ES kosmoso teisės akto? Kokios priemonės turėtų būti įtrauktos ir kada jis bus pateiktas? Kaip spręsite svarstomą prieigos prie kosmoso klausimą ir kas sudarys ES kosmoso paleidimo įrenginių politikos turinį, įskaitant alternatyvius paleidimo pajėgumus? Kaip spręsite iššūkius, susijusius su tvariu kosmoso naudojimu?

Dėl mūsų pavyzdinės programos „Copernicus“ ir GALILEO palydovinės navigacijos ES yra pasaulinė kosmoso jėga ir Žemės stebėjimo srities lyderė. Esame įsipareigoję išlikti stipriu pasauliniu kosmoso srities veikėju.

Vis dėlto pastaraisiais metais ES prarado pirmaujančią padėtį rinkoje, padidėjo jos priklausomumas kai kuriose kosmoso srityse, o ES kosmoso pramonei nelengva išlikti konkurencingai. JAV yra dominuojanti pasaulinė kosmoso srities veikėja, kurią palaiko labai integruota nacionalinė strategija ir tvirta investicijų ekosistema. Skaičiai rodo, kad JAV investuoja penkis kartus daugiau nei ES, o Kinijos investicijos netrukus dvigubai pranoks ES kosmoso biudžetą. Dėl to ES atsiranda didelis investicijų trūkumas.

Atsižvelgdamas į tai manau, kad norint skatinti stiprią ir novatorišką ES kosmoso pramonę, mums reikia trijų pagrindinių elementų. Pirma, ES turėtų išnaudoti Europos institucinę paklausą, kad paskatintų sektoriaus augimą ir sudarytų sąlygas pramonės šakoms ir MVĮ plėstis ir skatinti patikimas ir atsparias ES tiekimo grandines. Antra, ES turi priderinti ES investicijas į kosmoso mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą prie reikiamo užmojų lygio ir padidinti šių investicijų veiksmingumą. Trečia, ES turėtų išnaudoti kosmoso ir gynybos sinergiją skatindama suderinamas civilines ir gynybos kosmoso programas.

ES turi stiprinti savo savarankišką prieigą prie kosmoso: įvairinti paleidimo paslaugų sprendimus, didinti konkurenciją ir plėtoti patikimų paleidimo paslaugų pasiūlą, be kita ko, gynybos reikmėms.

Pirma, turime sutelkti ES, Europos kosmoso agentūros ir valstybių narių institucinių paleidimo įrenginių paklausą. Kad paremtume paklauskos telkimą ir bendrus viešuosius pirkimus, turime padidinti vidaus paklausą, kuria būtų skatinami ES paleidimo paslaugų sprendimai, pradedant skaitmenine platforma, skirta dalytis informacija. Antra, turime remti naujų paleidimo sprendimų kūrimą taikydami naujas viešųjų pirkimų schemas ir skatinti esminius pokyčius lemiančias inovacijas. Trečia, turime remti ES ypatingos svarbos infrastruktūrą, visų pirma bandymų ir paleidimo įrenginius.

Kosmoso ekonomikoje šalia didelių įmonių svarbų vaidmenį atlieka mažosios ir vidutinės įmonės. Šiandien prie Europos kosmoso tiekimo grandinės prisideda apie 400–500 MVĮ. Taip pat matome, kad vis daugiau naujojo kosmoso startuolių kuria proveržio technologijas, naujus verslo modelius ir ekonomiškai efektyvesnius sprendimus. Esu tvirtai įsitikinęs, kad turime visapusiškai išnaudoti šių startuolių ir MVĮ inovacinį potencialą. Jos turi turėti galimybę plėstis, augti ir įsitvirtinti kaip patikimos tiekėjos. Turėtume toliau koreguoti savo viešųjų pirkimų taisykles ir procesus, kad jie būtų spartesni, lankstesni ir palankesni novatoriškiems startuoliams ir MVĮ. Labai svarbus ir didesnis pasirėngimas rizikuoti.

Jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, ketinu toliau plėtoti iniciatyvą CASSINI, kuria remiamas Europos naujų kosmoso bendrovių inovacinis potencialas. Turime gerinti startuolių ir MVĮ galimybes dalyvauti visos ES kosmoso programos viešuosiuose pirkimuose, imtis priemonių, kad viešųjų pirkimų priemonė būtų lankstesnė, ir gerinti galimybes gauti augimo kapitalo, kuriuo būtų remiamos novatoriškos pradedančiosios ir veiklą plečiančios įmonės ES.

Būsimas ES kosmoso teisės aktas bus itin svarbus siekiant įtvirtinti šį požiūrį, sukuriant kosmoso bendrąją rinką ir skatinant ES kosmoso pramonės konkurencingumą. Į ją turėtų būti įtraukti privalomi kosmoso operacijų saugos, atsparumo ir tvarumo reikalavimai, taikomi ir palydovams, ir paleidimo įrenginiams, taip pat įdiegtos prasmingos priemonės naujų rinkų, pavyzdžiui, operacijų ir paslaugų kosmose arba kosmoso kibernetinio saugumo, plėtrai skatinti.

Šios pastangos turėtų būti stiprinamos vykdant aktyvią ES informavimo veiklą tiek dvišaliu pagrindu su strateginiais partneriais, tiek daugiašaliu lygmeniu, įskaitant Jungtines Tautas, siekiant propaguoti ES standartus, vertybes ir prioritetus visame pasaulyje.

Apibendrinamas pasakysiu, kad siekiant sustiprinti mūsų, kaip pasaulinės kosmoso jėgos, poziciją, išsaugoti mūsų veiksmų laisvę kosmose ir užtikrinti mūsų strateginį savarankiškumą, ES reikia šių strateginių pajėgumų: 1) kosmoso teikiamų galimybių naudojimo Žemėje – tai užtikrina mūsų kosmoso pavyzdinės iniciatyvos „Galileo“, „Copernicus“, o artimiausioje ateityje – IRIS²; 2) prieigos prie kosmoso, kurią stiprinsime; 3) kosmoso stebėjimo, kurį plėtosime ir 4) veikimo kosmose, kurį paspartinsime.

Transporto ir turizmo komiteto klausimai

9. Pagal atitinkamą įgaliojamąjį raštą Pirmininkė U. von der Leyen pavedė būsimam už transportą atsakingam Komisijos nariui toliau stiprinti dvejopo naudojimo transporto infrastruktūros koridorius transeuropiniame tinkle, taip pat bendradarbiauti su valstybėmis narėmis stiprinant karinį mobilumą. Šie prioritetai taip pat paminėti būsimu už gynybą ir kosmosą atsakingo Komisijos nario įgaliojamajame rašte. Kokių veiksmų ketinate imtis bendradarbiaudamas su būsimu už transportą atsakingu Komisijos nariu, kad būtų pasiekti šie tikslai, atsižvelgiant į dabartinius geopolitinius iššūkius, su kuriais susiduria ES? Kaip remtumėte dvejopą transporto infrastruktūros naudojimą vykdant mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą, be kita ko, pasitelkiant bendrąsias įmones ir viešojo ir privačiojo sektorių partnerysτές?

Pirmiausia norėčiau pabrėžti Karinio mobilumo svarbą dabartinėmis geopolitinėmis aplinkybėmis, kai karas vyksta prie pat mūsų sienų. Jūsų institucija, kuri pasiūlė, kad valstybės narės, statydamos arba atnaujindamos transeuropinio transporto (TEN-T) tinklo infrastruktūrą, atsižvelgtų į karinio mobilumo poreikius, pritaria šiai nuomonei.

Kad valstybės narės galėtų reaguoti į krizę ir prisidėti prie Sąjungos pasirengimo, be kita ko, remti Ukrainą teikiant karinę pagalbą ir kartu išlaikyti atgrasomąją poziciją, jos turi galėti greitai ir dideliu mastu perkelti savo ginkluotąsias pajėgas ir įrangą. Mano nuomone, turime sutelkti dėmesį į tris pagrindinius elementus: dvejopo naudojimo infrastruktūrą, reguliavimo aspektus ir atsparumą.

ES jau padaryta didelė pažanga, bet manau, kad veiksmus turime dar paspartinti. ES jau investavo 1,79 mlrd. EUR į dvejopo naudojimo transporto infrastruktūrą. Šiais projektais priartėjame prie Europos TEN-T tinklo karinio mobilumo koridorių kūrimo. Jei mano kaip už gynybą ir kosmosą atsakingo Komisijos nario kandidatūra bus patvirtinta, kartu su Komisijos nariu, atsakingu už tvarų transportą ir turizmą, sieksiu, kad kitoje DFP pastangos sutelkti pakankamą biudžetą su gynyba susijusioms investicijoms būtų naudingos ir karinio mobilumo infrastruktūrai.

Turėtume pasimokyti iš Ukrainos patirties ir išplėsti karinio mobilumo infrastruktūrą, kad ji apimtų visus logistikos aspektus, įskaitant logistikos centrus, kūrą, atsargines dalis, remonto pajėgumus ir šaudmenis. ES gynybos parengtis priklauso nuo šių išteklių prieinamumo koridoriuose, sudarant sąlygas greitai ir veiksmingai vykdyti operacijas. Neseniai atliktas atnaujinimas, įtraukiant ir degalų infrastruktūrą, yra teigiamas žingsnis šia linkme.

ES finansuojami moksliniai tyrimai ir plėtra jau dabar taikomi karinio mobilumo infrastruktūros plėtojimui. Šiuo metu Europos gynybos fondas vykdo tris projektus, tarp jų skaitmeninės saugaus karinio mobilumo informacijos mainų sistemos sukūrimo (9 mln. EUR), ir tyrimus, susijusius su patikima orlaivių platforma ir būsimais Europos strateginiais transportavimo oru pajėgumais (20 mln. EUR).

Moksliniai tyrimai ir plėtra taip pat gali atlikti svarbų vaidmenį užtikrinant karinės infrastruktūros atsparumą ir saugumą. Taip pat manau, kad Europos gynybos fondas galėtų atlikti svarbesnį vaidmenį ieškant karinio mobilumo infrastruktūros plėtojimo ir apsaugos sprendimų.

Tačiau vien infrastruktūra neužtikrins greito ir netrukdomo karinių pajėgų judėjimo visoje Europoje ir už jos ribų. Europos karinio mobilumo plėtros tempą lėtina reguliavimo, teisiniai, saugumo ir politiniai aspektai bei opūs klausimai.

Labai svarbu tvariai investuoti į daugiarūšę, tarpvalstybinę dvejopo naudojimo infrastruktūrą ir logistiką. Siūlyčiau pakeisti požiūrį į kliūčių šalinimo priemones ir perkelti karinį mobilumą į kitą lygmenį – didėjant grėsmėms prie mūsų sienas, atėjo laikas priimti ryžtingus sprendimus. Itin svarbiais trumpalaikiais ir vidutinės trukmės veiksmais reikėtų pertvarkyti Karinį mobilumą, sukuriant visapusiškus karinės logistikos išteklius. Jei Europos Parlamentas patvirtins mano kandidatūrą, sieksiu šių tikslų, visų pirma plėtosiu judumo koridorius ir pašalinsiu reguliavimo kliūtis šioje srityje.

Ir galiausiai dar remčiau už tvarų transportą ir turizmą atsakingo Komisijos nario pastangas įgyvendinti Karinio mobilumo veiksmų planą, stiprinti paramą karinio mobilumo projektams ir galimiems būsimiems prioritetiniams karinio mobilumo koridoriams.

Saugumo ir gynybos pakomitečio klausimai

10. Mario Draghi ataskaitoje, be kita ko, pabrėžta, kad reikia investuoti į Europos gynybą. Jūs, kaip pirmasis už gynybą ir kosmosą atsakingas Komisijos narys, turėsite užtikrinti, kad gynyba atsispindėtų dabartiniuose metiniuose biudžetuose ir kitoje daugiametėje finansinėje programoje (DFP), dėl kurios bus deramasi ir kuri bus priimta dabartinės kadencijos metu. Kaip užtikrinsite, kad gynyba taptų tikru prioritetu sudarant biudžetą, visų pirma, kad EGF, EGPP ir visi tolesni pasiūlymai dėl Europos gynybos pramonės strategijos būtų pakankamai finansuojami trumpuoju ir ilguoju laikotarpiu, be kita ko, ką manote apie tai, kad ieškoma kitų gynybos finansavimo būdų, pavyzdžiui, nuosavų išteklių, ir siūloma remti privačiųjų investicijų svertą, pavyzdžiui, reformuoti Europos investicijų banko statutą, naudoti išaldytą Rusijos turtą ir leisti euroobligacijas?

Draghi pranešime atkreipiamas dėmesys į struktūrinių trūkumų kompleksą, darantį poveikį Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės (EGTPB) konkurencingumui. Be kitų problemų, pranešime nurodytos nepakankamos viešosios gynybos išlaidos (t. y. bendros 27 ES valstybių narių gynybos išlaidos šiuo metu sudaro maždaug trečdali JAV išlaidų, sparčiai didėja ir Kinijos išlaidos) ir ribotos galimybės gauti finansavimą. Kalbant apie tai, nors Europos investicijų bankas (EIB) neseniai gerokai padidino paramą dvejojo naudojimo technologijoms ir saugumo ir gynybos pramonės MVI, jo skolinimo politika vis dar netaikoma šaudmenų ir ginklų, taip pat išimtinai kariniam ir (arba) policijos naudojimui skirtos įrangos ir infrastruktūros finansavimui.

Jei mano kaip už gynybą ir kosmosą atsakingo Komisijos nario kandidatūra bus patvirtinta, viešojo finansavimo ir investicijų srityje stengsiuosi užtikrinti kuo efektyvesnę ES biudžete numatytų išteklių naudojimą. Tam pirmiausiai reikia išskirti prioritetingas išlaidų gynybai sritis, o antra – aptarti, kuriems iš šių prioritetų reikia bendro finansavimo ES lygmeniu, kad tikslai būtų pasiekti per trumpesnę laikotarpį ir mažesnėmis bendromis išlaidomis.

Baltojoje knygoje dėl Europos gynybos ateities, kurią man pavesta pristatyti kartu su vyriausioju įgaliotiniu užsienio reikalams ir saugumo politikai per pirmąsias 100 kadencijos dienų, bus nustatyti investicijų poreikiai, kad ES ir valstybės narės būtų pasirengusios ekstremaliausiems kariniams nenumatytiems atvejams.

Atsakant į klausimą, kaip finansuoti šiuos poreikius iš dabartinio ES biudžeto, svarbu priminti, kad greitai priėmus Europos gynybos pramonės programą (EGPP) jiems būtų skirta 1,5 mlrd. EUR, visų pirma siekiant prisidėti prie ES gynybos pramonės parengties. Dar reikia rasti sprendimą dėl tinkamo paramos Ukrainai priemonės finansavimo pagal EGPP.

Be to, kaip už gynybą ir kosmosą atsakingas Komisijos narys, užtikrinčiau greitą Europos gynybos pramonės stiprinimo naudojantis bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais akto (EDIRPA) ir Šaudmenų gamybos rėmimo akto (ASAP) įgyvendinimą.

Be to, siekdami sustiprinti savo gynybos parengtį, turime integruoti šią kultūrą į visas ES politikos sritis ir spręsti galimybių gauti finansavimą klausimą. Padėtis dėl finansavimo galimybių sudėtinga: joms reikia arba papildomų nacionalinių įnašų į ES biudžetą, arba susitarimo dėl naujų ES nuosavų išteklių. Nauja speciali skolinimosi programa investicijoms į gynybą taip pat būtų susijusi su papildomais nacionaliniais įnašais arba naujais nuosavais ištekliais, grąžinimo išlaidas padengiant ateityje.

Atsižvelgiant į šiuos suvaržymus, labai svarbu skatinti privačias investicijas į gynybą, kuriomis būtų su mažesne rizika finansuojami bendri gynybos projektai ir gynybos inovacijos. Kaip nurodyta mano įgaliojajame rašte, siekiant šio tikslo bus labai svarbu intensyviai bendradarbiauti su EIB, kitomis finansų įstaigomis ir privačiais bankais.

Europos gynybos pramonei būtų labai naudingas EIB skolinimo politikos pakeitimas, taip pat didesnis noras prisiimti riziką remiant giliausias technologijas, pvz., kosmoso. Taip atsirastų lėšų ir būtų pasiūsta labai reikalinga žinia likusiai rinkos daliai.

Europos gynybos pramonės strategijoje (EDIS) siūlomi konkretūs veiksmai esamoms kliūtims įveikti, tokie kaip gairių dėl ES tvaraus finansavimo sistemos taikymo gynybai pateikimas ir aukšto lygio dialogo su finansų sektoriumi užmezgimas. Ketinu siekti geresnio ES suverenumo pripažinimo, atsparumo ir saugumo naudojantis ES tvaraus finansavimo sistema.

Į siūlomą EGPP įtrauktas Gynybos tiekimo grandinių transformacijos spartinimo fondas (FAST), kurio tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas gynybos sektoriaus MVI ir mažoms vidutinės kapitalizacijos įmonėms gauti finansavimą. Šiomis pastangomis ir nuolatiniu EIB skatinimu toliau riboti ar visai pašalinti su gynyba susijusias

savo skolinimo politikos išimtis bus galima sukurti palankesnę aplinką investicijoms į gynybą ir inovacijoms visoje ES.

Vertinant ilgalaikę perspektyvą, turime gerokai padidinti ir viešąsias, ir privačiąsias investicijas į gynybos srities mokslinius tyrimus ir plėtrą. Įkvepiantis pavyzdys, kurį vertėtų apsvarstyti ES, yra JAV gynybos pažangių mokslinių tyrimų projektų agentūra (DARPA). Galėtume išnagrinėti galimybę įdiegti panašų veiklos metodą ES lygmeniu, daugiausia dėmesio skiriant didelės rizikos didelės gražos mokslinių tyrimų projektams, galintiems iš esmės pakeisti gynybos pajėgumus. Tokia iniciatyva paskatintų pažangiausių mokslinius tyrimus ypatingos svarbos srityse, skatintų proveržio inovacijas ir užtikrintų Europos technologinį suverenumą gynybos sektoriuje. Veikdama tokiu būdu ES galėtų paspartinti perversminių technologijų kūrimą, panaikinti atotrūkį tarp fundamentinių mokslinių tyrimų ir karinių taikomųjų programų ir išlaikyti konkurencinį pranašumą sparčiai kintančioje pasaulio saugumo aplinkoje. Šios pastangos papildytų mūsų esamas iniciatyvas ir toliau stiprintų EGTPB.

Be to, ES gynybos pramonė turėtų pasimokyti iš ES kosmoso pramonės pasiekimų, visų pirma tokiose srityse kaip bendra plėtra, pirmaujančios technologijos, inovacijos ir paslaugų teikimas visai ES ir už jos ribų. Pasinaudodami šia patirtimi galime siekti panašios sėkmės mūsų gynybos sektoriuje, skatinti inovacijas, bendradarbiavimą ir strateginį savarankiškumą.

Ir pagaliau mūsų laukia kitos DFP ir jos priemonių rengimas, kur vienas iš pagrindinių prioritetų bus gynyba.

Pirmiausia turime apsvarstyti, *ka* norime finansuoti, o po ieškoti, *kaip* geriausiai galime pasiekti savo tikslus ir kuo labiau padidinti rezultatus vietoje. Taip mūsų finansavimo poveikis bus didesnis.

Jei būsiu patvirtintas už gynybą ir kosmosą atsakingu Komisijos nariu, glaudžiai bendradarbiausiu su Komisijos nariu, atsakingu už biudžetą, kovą su sukčiavimu ir viešąjį administravimą, kad į šiuos aspektus būtų atsižvelgta rengiant kitais metais numatytą pasiūlymą dėl kitos DFP.

Stipri EGTPB yra Europos gynybos sąjungos pagrindas. Turime bendromis jėgomis stiprinti Sąjungos pramonės politiką, didinti paramą gynybos sektoriui, ypač siekdami sutelkti daugiau, geresnių ir bendrą investicijų.